

I. N. J.

DISSERTATIO
POLITICO - HISTORICA,
De

VINDICE LEGATI
DELINQVENTIS
COMPETENTE,

Quam

Permissu Amplissimæ FACULT. PHIL.
Acad. Aboënsis,

P R Æ S I D E

DN. JOHANNES Munster

Philosophiæ Practicæ & Historia-
rum Prof. Regio.

publicæ disquisitioni submitte

S. R. M. Alumnus

JOHANNES J. STECKSENIUS

West. Bothn. Svec.

In Audit. Maximo

Ad diem 8 Febr: 1702.

Impr. apud Jo. WAL.

Vt
Insigni Nobilitate, præclarâ Digni
celebra

Nobilissimo atque Consultissimo

DN. NICOLAO ALANO,
Supremi per Finlandiam judicii Al-
fessori gravissimo.

Pl. Reverendo & Clarissimo

M. ERICO STEENBERGIO,
Pastori in Halisâ Fidelissimo.

MÆCENATIBUS, PROMOTORIBUS
mi veneratione

ANNOS FT FE

RIS,
tate, officiorumque amplitudine
tissimis,

Pl. Reverendo & Clarissimo Domino

M. ABRAHAMO BURMANN
Præposito & Pastori in Offerdahl me-
ritissimo.

Pl. Reverendo & Clarissimo

M. GABRIELI STEENBERGIO
Pastori in Ingo Vigilantissimo.

atque FAUTORIBUS, summâ ani-
ætatem colendis,

LICITATEM!

Holce Viros Celebres, mea char-
tula, quæso saluta,
Qui fuerant studiis portus & ara
meis,

Pectoris ex adytis immensas red-
deqve grates,
Cernua pro meritis talia vota
ferens:

Vivite Nestoream felices vivite
vitam!

Et memores, Domini, jugiter
este mei!

Job. Stecklenius.

MEMBRUM PRIMUM.

THES. I.

Vot quantisque curis atque laboribus distringantur Imperatores, in muniis suis sacris ritè obeundis, nemo facile ignorabit, qui intento animo, varia in imperiis curanda, secum volutat. Quippe, quibus non solum incumbit tumultus sedare intestinos, atque ut cives habita ratione delictorum, promeritas dent ipsis pœnas, sedulò prospicere; versa autem vice, ut probis præmia honoresque pateant, verum & nervos intendere omnes, foedera ut cum exoticis regnis feriantur, rupta coalescant, & semel pacta, rata quàm diutissime maneant: utpote, quorum neglectum bella aliaque hujus generis mala effi-

A

cere

cere satis superque observatum est. Cumque, tam variæ res expediendæ intra regni pœneria sese offerant, quæ tantum negotii Imperantibus faceffunt, ut vix quærimoniis litibusque subditorum fufficiant; nedum ut exterarum nationes adire, ibique commorari, regnorum necessitates admittant, è re est, ut Imperatores suis ministris, qui communi nomine Legati vocantur, peragenda committant; scilicet ut infulis dignitatibusque illi ipsi ornati, pacem concilient, regni gloriam factam tectamque fervent, eaque læsa, vel alio duro necessitatis telo urgente, bellum hosti denuncient; imò, quidquid reipublicæ inservire deprehenditur, sive ad imperium fulciendum faciat, sive ad religionis sanctimoniam illibatam tenendam conducatur, id per legatos suos summus Imperans ut effectum reddat, oportet. Verum, de eminentia pariter & utilitate Legatorum nonnihil mecum volvens, non inutile, neque tibi ingratum fore B. L.

ratus sum, si tenellum meum ingenium, in diversis variorum Auctorum sententiis de vindice competente Legati delinquentis, exercerem excoleremque; cum hac tempestate non parum in eruditorum cathedra, quæstio illa nobilis agitetur, quis potiori jure de legato delinquente pœnam sumat, an qui dignitatem communicat? an vero is, ad quem est ablegatus? tantum autem abest, Candide Lector, ut tenues has & exiles admodum lucubrationes, punctum aliquod laudis à literatâ celebritate laturas, sperare auserim, ut etiam mihi ipsi, nihil magis quàm abortivus hic fœtus displiceat, quippe, cum non nisi perpaucas lineas de argumento hocce nobili ducere licuerit, obstante rei familiaris angustia, nequæ eas ullis verborum lenociniis exornare temporis brevitatis siverit.

THESES II.

Cum non solum diuturno usu inter Christianos receptum sit, ut magna pompa suos Legatos ablegant, aliorum-

rumque advenientes splendide excipiant; sed & pervetus gentium mos, cum ipsis civitatum primordiis introductus, ostendat, quam sanctè Legati jure Gentium fuerint habiti, supersedere hoc labore satius esse autumo, quam multis Legatorum probare existentiam: cum neminem, in re tam clara, veritati jam jam posse oblectari, sim certissimus. Nam quamvis prorsus incognitum, priscis temporibus, Legatorum usum, nonnullos adserentes offenderim, eostamen magis ἀπιξία & malo proposito veritati obnixos, quam in re luce meridiana, clariori hallucinatos fuisse suspicor. Neque verò nos detineri sinemus tituli, & vocis præcipue τῆς Legati, frontispicio discursus adpositæ examine, quã alii à legando seu ablegando, veluti Ἀπόστολος ἀπὸ τῆς Ἀποστέλλειν: Varro * autem à legendo, id est eligendo vult derivatam, quod scil. Legati, animi ingeniique muneribus instructissimi ut mittantur, leguntur. Neque variis nominibus quibus

in-

* Lib. 4. Lat. Ling.

§

insigniuntur Legati, qvalia sunt Nuncii,
 oratores, Ambassadors *Ἐκ. διὰ τῆ ἀμφα-*
δίξεν, qvod significat mittere, diutius im-
 morabimur; ὡς δὲ ἐν παρόδῳ observan-
 dum, qvod Græci Legatos suos *πρεσβύ-*
τας καὶ πρεσβείας adpellant, ὅτι *πρεσβεύ-*
κασι τὴν ἕβην, ἢ τὸ πέρας τῆ βίης αὐτοῖς ἐστ:
 Germani *Abgesanter / Gesanter / Sueci*
Sendebud. Deniqve alienissimos nos
 ab omni prolixitate fore in recenlen-
 dis variis Legatorum generibus ani-
 mum induximus; alii tamen Legato-
 rum honoris, negotii & officii causa
 ablegantur: alii tempore belli, qvos Fe-
 ciales vocamus: alii verò perpetuò in
 exteris regnis manent, qvi Residentes
 audiunt. Illud quoqve innuisse iuvabit,
 anteqvam ulteriorem Legatorum men-
 tionem ingerimus, nos semper Lega-
 tum proprie sic dictum, non autem
 Commissarios, deputatos &c. commu-
 ni voce propter *ἀναλογίαν* qvandam sic
 dictos, indigitare, dum de Legatis no-
 bis sermo fuerit.

THESIS III.

Cum non rarò, tot tamqvè magna imperiis immineant pericula, ut maximum detrimentum, si non omnimodam cladem iisdem, circumvicini hostes intentent, hinc necessitas flagitat, ut vi animi, deficientibus viribus corporis, iisdem obviam eatur. Nam, quantum læpenumerò agilitati roboriqve corporis antistat industria, id ratio instituti nostri fusè persequi minime permittit. Sed nec è re est, cum exemplis innumeris historiæ abundant: quid quod variis documentis rem comprobata illustratamqvè à genitoribus nostris fando accepimus. Res ergo industriæ est plena, ut nutanti Reipublicæ statui, si non armis, attamen consiliis, subveniatur. Cumqvè hæc negotia tanti sint momenti ut iisdem salus innitatur publica, tum literis non tutò committuntur, utpotè quæ casu intercidere possent, & sic res arduæ, vel nihil minus sæpè quam moram admittentes, plane eliminarentur, vel etiam in manus male-

levolorum incidentes, interciperentur, atque adeo ea quæ alto silentio involvenda essent literis credita facile divulgarentur. Igitur non nisi hominibus fidei prudentiæque spectatæ hujusmodi negotia erunt demandanda. Nam solummodo literis aut nunciis regni negotia tractantur, teste Auctore libri qui inscribitur, quæstio vetus & nova p. 3. Cumque Reges tam diversis curis intra regnum onerati, illa peragere nequeant, uti paulo ante diximus, neque satis tutum sit ut regnum alienum intrent, hinc eam provinciam aliquibus subditorum offerri necesse est, qui sunt Legati & nomine Regis, publica obeunt negotia, manu non militari, sed facundia singulari, & sua ingenii acrimonia, res ibi conficientes, quo solemniter mittuntur. Inter alia quidem, hanc potissimum gentibus nationibusque gubernandis desiderari, cum nemo non animadvertat; ita & Legatum, qui spartam tam molestam tamque præclaram susceperat, præ cæteris animi dotibus ejusmodi

modi ingenii perspicacitas commendat expeditumque reddit, ad promptè & prudenter res efficiendas. Cui industriæ, ut magna linguæ volubilitas accedat, oportet, quò æque Legati in animi sensis exprimendis invenias industriam, quàm solertiam in deliberando cernas. Infucata pietas, ut & studium maximum patriæ in Legato radiabunt, cum patria Legati opera sublevanda, non autem deturbanda sit, & si non aliud religio efficit, saltem pietatis de illo concepta opinio, apud alios etiam Legatum reddit venerabilem. Hæc, quò plures aliarum virtutum comites habuerint, eò præstantiorem Legatum faciunt in mandatis sui Principis exsequendis.

THESIS IV.

Porro, de Legatorum sanctitate paucis acturi, extra dubitationis aleam positum esse putamus volumusque, quod prærogativa insigni, præ cæteris mortalibus, gaudeant Legati, quamdiu legationibus funguntur: idque vel ex eo constare

9
stare credimus, quod sanctitatis titulo
insignitos esse Legatos, in historiis aliisque
scriptis passim reperimus; sicut divi-
num eos genus semper existimatos es-
se, aut certè inter Deos hominesque
medium, nec nisi à læstrigonibus, cy-
clopibus, aliisque, qui fas non norunt,
aliter cogitarum esse, Eustachius pro-
bat. Sic quoque Jovis atque hominum
nuncios, Princeps Poëtarum Homerus,
Legatos appellat. Hos quoque eam ob
causam sanctos vult Marcianus †, quia
Sagminibus instructi semper Legati Ro-
manorum incedebant, atque inde etiam
rè sanctum deduci, una cum multis a-
liis, contendit supranominatus Marcia-
nus, non secus ac signa sanctimonie
sue, Græcorum Legatos ceryciis osten-
disse fertur. Hujusmodi signa quon-
dam in usu fuisse inter alios Virgilius
detegit, ubi Poëta de Legatis canens
Æneæ, eorum signorum hunc in mo-
dum meminit:

B

Tum

† *Lib. 8. de divisione rerum.*

*Tum satus Anchisâ delectos ordine ab omni,
Centum oratores, augusta ad mœnia Regis,
Ire jubet, ramis velatos Palladis omnes.*

Cumque illud sanctum sit, quod ab injuria hominum est munitum, adserente sæpenominato Marciano, & quod omni observatione inviolatum est, teste Donato, quis ergo non videt, flagitium esse, Legatos violare. Itaque & optimè Cato dicit: *nemo homo nocet Caduceatori*, confirmante illud proverbio; *Legatus neque ceditur, neque violatur.*

THESIS V.

Jus autem Legatos mittendi à personis privatis abesse, cum nemo sit qui non videat, hinc facultatem reddendi aliquem subditorum participem hujusmodi legationum sanctitatis, solum iis adsignamus, quibus summa rerum tuenda tradita est. Summos Imperantes enim longe major cura attingit Reipublicæ consulendi, quam alios privatos, hinc & potestas Legatos mittendi ad illos spectat. Nam sicut privatis, dum ra-
tio.

tionem rei familiaris habere, vel non valent, vel etiam detrectant, pro lubitu hanc curam aliis demandare observamus; ita & Regentibus concessum, dignitates, & sub illis latentes curas, in subditos transferre; scil. Legatos sibi fidos eligere, mittere, diplomate seu literis credentiis munire; idque ideò maximè, quod non alterius, sed sui ipsius nomine, Princeps mittens Legatum, apud externos commendat. Quare & non nisi sedulò dispicere solet, ut morum optimorum studiosissimi, literarumque splendore conspicui Legati designentur, ne vel dissolutè viventes, missi, exoricis sese deridendos propinent, sibi que, qui his muniis improbos admotos voluit, notam ignominie inurant. Igitur & Cyrus, diligentissimè à teneris (uti ajunt) ungviculis, inter primos suum Legatum educari instruique curavit. Quamvis itaque, non nisi illi delegantur, in quibus virtutis indoles fulget, quippe singulari tenentur cupidine cuncta sibi commissa perficiendi;

sicut & non rarò sedulitati conatus re-
 spondet: locus tamen aliquando fieri
 observatur, ut dum vel benè multa ex-
 pediverint, & reliqua omnia sua facta
 mandatis Principis æquare adnituntur,
 tum læpissimè in vitia quædam gravi-
 ora incidunt, vigente nimirum com-
 muni mortalium fragilitate; pro vir-
 tute audacia; pro honestate dede-
 core; ut profapiæ nobilioris fœminas
 corrumpant virolvè interficiant, quo-
 rum dignitas, cum vix talis senseri que-
 at, ut patratum facinus excuset, quin
 satius, vel morte, vel alia pœna, factum
 esse expiandum, rei commissæ atrocitas
 svadet, rectaque ratio dicitur; unde in
 diversissimas sententias principes abe-
 unt, arrogantibus sibi nonnunquam u-
 trisque Imperatoribus, æqvè excipien-
 te, quàm mittente, Legatum hujusmodi
 judicium, faventibus quoque amborum
 sententiis Politicis, qui, rationibus su-
 am sententiam stabilientibus, ab utraque
 parte non destituuntur, quas tanto
 lu-

lubentius seorsim adductas volumus, quanto rem in ambiguo hæerere primo aspectu patet.

MEMBRUM SECUNDUM,

THESIS I.

Imprimis nonnulli, ut in aliis disciplinis benè multis desudarunt, ita & civilium rerum non levi scientia imbuti, argumentis non ficulneis evincere conantur, luere debere pœnam Legatum delinquentem, ibi commodissime, ubi legationem tunc temporis obit. Illorum palmaria rationes sequentes sunt: Quod patrocinari sibi jus gentium frustra & præposterè Legati expectant, qui in vitiis suis grassantes illud despiciunt, neque ullibi morem gerunt; non secus ac homo obesæ naris is verè audiret, qui vitiis indulgendo legem transgreditur, & in jus tractus, spretæ legis auxilium imploraret: ibi enim plus damni, quam alioquin præsidii offenderet. Dignitati itaque Legatorum quamvis nihil quidquam de-
ro-

rogatum, neque eorum immunitatem
 ullo modo diminutam, hujus sententiæ
 propugnatores velint, quamdiu sibi
 hanc eminentiam factam rectamque
 Legati servant: tantum tamen abest, ut
 hanc prærogativam illis largiantur,
 dum vel Principi, vel cuidam subdito-
 rum insidias moliantur, vel Totius Rei-
 publ. interitum machinentur: utpote
 quorum dignitatem protinus expirare
 contendunt, dum non Legatorum sed
 proditorum munia peregrisse convin-
 cuntur, adeoque nullo jure obstante
 posse eos comprehendi, in vincula pu-
 blica conjici, & pro magnitudine va-
 rietateque delictorum, vel morte mul-
 ctari, vel alio inhonesto modo plecti:
 non aliter quam de Tribuno plebis
 Rom. accepimus, quem in tantum po-
 pulus sanctissimè coluit, in quantum jus
 eorum illibatum tenuit: qui si perperam
 ageret, vel in populum insurgendo, vel
 alio inhonesto modo sese gerendo, ma-
 gistratu abdicabatur: cum sic non po-
 pulus, sed propria vitia magistratum.

Tri-

Tribuno exuisse viderentur. Hoc quoque præcipuè eam ob causã urgere videntur, cum de Legatis domum missis, ad debitas subeundas pœnas, nullum plerumq; vel leve prorsus sumitur supplicium; & sic contemptus atrocissimi Legatorũ facinoris, non modo DEUM in iram provocat, animosque cordatorum exagitat; sed & mœrorem longè gravissimum illis procreat, quos Legati turpiter injuria adfecerunt. Nam quamvis locus vindictæ relictus sit, nimirum, ut in apertum bellum injuria erumpat, magis tamen Reipublicæ prodesse volunt, de retento Legato pœnam exigere, quam spe alienæ vindictæ Legatum demittere, & tandem tamen unice ejus causa belli discrimen adire; quippè piaculum censendum, est uno solummodo delinquente, tranquillum Reipubl. statum ancipiti fortunæ & belli eventui committi debere, ubi causa æquè cadere, quam triumphum agere quis potest. Itaq; quo huic communi malo obex ponatur, hujus sententiæ Auctores, non accedere

putant, ut comminiscamur, vel asseve-
 remus, jure gentium Legatis procacissi-
 mè delinquentibus deberi tutelam; qua-
 si infidiis princeps adpetitus, nec hanc
 nec aliam sibi suisque illatam injuriam
 posset vindicare. Nam sicut non com-
 mendatur indulgentia Principis, quæ
 adfulgendo facinorosis illis animum
 addit ad malum crebro commitendum;
 ita & laudi neque Imperatoribus du-
 citur, delictis patrocinari Legatorum,
 cum & à justitia sit alienum, & his an-
 sam præbeat peccatum iterandi, aliis-
 que legatis eadem vestigia premendi.
 Neque Princeps qui aditur ita tenetur
 Legatorum sanctitatem tutari, ut suam
 amittat, subditorumque commodis non
 prospiciat: sic enim jus illorum cum
 suo suorumque detrimento esset conjun-
 ctum. Adjici denique posse videtur,
 quod Princeps qui Legatum misit, tan-
 to minus præsidium damnandi absol-
 vendivè sibi arrogare potest, quanto
 cognitum habemus, haud rarò Princi-
 pem prætexere, quod Legatus à man-
 da-

dato suo aberraverit, ne vel Auctor, vel
 conscius facinoris fiat, qui cum jussu sui
 Principis non facit, non ut Princeps ho-
 norandus, sed ut Privatus delinquens pœ-
 nâ erit adficiendus. Cumque ex anna-
 libus constat, multoties Legatos non su-
 am ob causam, sed propter, vel sui Prin-
 cipis, vel etiam subditorum, vitia, fuisse
 punitum, quare æquum erit fateri,
 quod Legatum flagitio dignum sequa-
 tur supplicium. Reum enim rectius
 feriunt cruciatus quam insontem: &
 peccata suos tenere auctores, Lex fla-
 gitat.

THESIS II.

Verum hanc quoque sententiam, ex-
 emplorum imaginibus substitutis,
 amplius prosequemur, utpote, quod Le-
 gati ubi quid atrocissime perpetrarunt,
 ibi quoque pœnas perpeffi sunt. Præ-
 primis itaque sese offert gravissimum
 supplicium Dandali Venetorum Legati,
 quē oculis orbatum Ermanuel Imperator
 Constantinopolitanus domum relegavit,
 quod liberius in publico, & quidem in

C

præ-

præsentia ipsius Regis locutus fuerat. sic enim si non mortem, at morte quid pejus, petulantissima sua lingua Legatum promeruisse apparet. Postulata Persicorum Legatorum ægre ferente Alexandro Severo, illos majestate exiit, neque sine ignominia summa domum remisit. Dum finibus Thebanorum Theffaliam adjungere Pelopidas gestiret, neque quo pacto rem adgredere tur facile cerneret, tandem tamen omnibus Thebanis tutissimum ejus visum est inventum, ut Legatum se simularer, cujus sanctitatis prætextu facinus excusatum iri omnes sperabant, si sceleri intentus Pelopidas circumveniretur. Sed præter spem res cecidit. Nam cum Ilmenio in suo proposito deprehensus, à tyranno Alexandro Pheræo carceri inclusus est. Non modo simile quid, sed longe gravius Persarum Legatis evenisse in errore quamvis dispari constat: qui nimirum morte sublati sunt, eo quoque benè poti, fœminas mensæ adsidentes, oculis, nutibus, aliisque pe-

petulcis adfectibus ad res venereas ciere
 incepissent. Existentibus Madriti Vener-
 torum Legatis, & capite Legationis
 suos asseclas ad justitiæ ministros in-
 vadendos instigante, eo usque res de-
 ducta est, ut Rex Hispaniæ Philippus,
 omnes hosce delinquentes, in jus vo-
 candos voluerit, quò supplicia uti me-
 riti fuerant, penderent, quorum alii
 fustigationis, alii capitis à Senatus con-
 sulto sunt damnati. Hic quoque Rex,
 Principes Christianos omnes, certiores
 fecit suis literis iisdem datis, quantum
 abhorreret à nimia in Legatos indul-
 gentia, quam justitiam subvertere bene
 multis aliis documentis, maxime vero
 suo detrimento declaravit: nam justiti-
 am tum Legatorum pedibus fuisse ob-
 tritam, quis non facile asseret? Nece
 sua etiam homicidium solvit frater Le-
 gati Portugalliæ, qui misso per fene-
 stram telo destinatoque consilio nobi-
 lem quendam in Anglia interemit.
 His alienis exemplis domesticum adji-
 ciemus. Magnus Moscoviæ Dux Iwan

Vasilowitz, bestia potius quam homo nominandus, ut subditorum sanguinis fluminibus Moscoviam suam inundare, non timuit, ita & suam sævitiam in Episcopum Aboënsē M. Paulum Justen, & Antonium de Dysterby Legatos Sveciæ exercere non reculavit, qui sublatis bonis eorum, etiam illos comprehendit, atque in vincula projecit: quod mandata Regis nostri gloriosissimi Johannis Tertii transgredi noluerunt. Unde exemplis colligere licet, non jure gentium semper exemptos suis pœnis fuisse Legatos ibi loci, ubi quid impudentissime commiserunt.

THESIS III.

Hanc quoque sententiam, rationibus inniti è jure civili desumptis, ostensu non adeo difficile, Si nostri modò esset instituti, existeret. Nam cum judici territoriali incumbat ad legum tenorem æque in exoticos advenientes, quam in districtunatos animadvertere, quid obstat, quin & Legati legum vigori subjungentur: cum & illi aliis extraneis

neis veniant annumerandi ? Si denique aliquis in facinore deprehensus, forum sibi eligere præscribereve nequit, excludente omnem hujusmodi honorem reatu, hinc & jure infertur, quod Legati ubi deliquerunt, ibi puniendi erunt, etiam si vel maxime ad jus domesticum provocarent, licet quoque Princeps qui Legatum misit, pœnis eundem vellet liberare, tantò magis tamen ejus studium incassum abiret, quanto fines sui regni excedens, & in alieno solo peccans, sibi ipsi patrocinari nequit; quod unice exemplo Mariæ Reginae Scotorum patescit, quam justa de causa in Anglia vitam insumsisse Arnisæus * ostendit, quæ in interitum Elisabethæ Reginae Angliæ conjurasse inculabatur, conjurationisq; convicta supplicio ibidem dabatur. Quare de dignitatibus Impp. inquit Judices, qui sceleribus se maculatos volunt, exuti honoribus interpestimos quosque plebejosque habeantur, nec illi honore gloriantur, qui indignos sese honoribus ostendant. Igitur Sanctos solummodo Le-

gatos esse volunt, qui huic sententiæ subscribunt, ab injuria hominum, non item magistratuum jure: εἰσὶ γὰρ οἱ ἄρχοντες διάκονοι τῆς θεᾶς, οἱ δὲ ἐκείνην μάκαίραν φορεῖσι, juxta illud Apostoli, * quorum quoque est sua regna omnibus criminibus purgare, ubi aliquando non minima Legatorum vitia inveniuntur. Hac enim ratione, quorundam Legatorum animi promptitudo obstaculum inveniret, quibusvis vitiis semet immiscendi, cum sic non freti aliqua immunitate legationi debita, optime intra suos cancellos continerentur, cautioresque in vita sua instituenda multò redderentur. Ultimo quoque potestatem ferendi sententiã, dum Legati deliquerint, eo magis sibi vindicare potest provinciæ Præles, quo leges Legatis constituere potest, scil. octavam partem pretii mercium, quas Legati introducunt, vectigalis nomine exigendo. * Verum has rationes iam sufficiat in gratiã eorum adhibuisse, qui hanc Sententiam præ altera amplecti conantur.

MEM-

* Rom. 13. * l. 8. c. de vectigal:

MEMBRUM TERTIUM.

THES. I.

Hæc & plura hujusmodi argumenta; quæ brevitati litans adducta amplius nolo, quamvis Hugo Grotius, aliique ejus sententiæ adsertores viderint, tantum tamen abfuit, ut Hotomanno, Kirchknero, Bruno &c. ad sensum subjecerint, ut aliam opinionem è diametro huic oppositam foverint: videlicet, quod Legatus delinquens apud suum, non vero exterum Principem dabit pœnam, quod vel unice patere Legatorum sanctitate putant, de qua non nihil in antecessum diximus, & Seneca de ira loquens, eandem unanimi gentium suffragio suffultam ostendit, dicendo: *violavit Legationes rupto gentium Jure.* Ideo & Lacedemonii, quod feciales interfecerant, Persarum συγκέαι τὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων νόμιμα dicuntur. Sic Curtium quoque Tyros, ejusdem criminis insimulare, in propatulo est, quod Legatos Alexandri contra jus gentium è

è medio sublato præcipites in altum e-
 gerint. Ex quibus animadvertimus, quam
 sanctè Legati sunt habiti: ut facile non di-
 xeris, utrum jure gentium magis ini-
 quum, quam impium, fuerit judicatum
 sanctimoniam lædere Legatorum. Nisi
 quoque protectione vallarentur Legati,
 quæ consensu gentium illæsa illis ser-
 vanda esset, tum perditâ occasione sus-
 cipiendarum gerendarumque rerum,
 Societas periret. Itaque oportet ut æque
 exardente bello, quam serenissimæ pa-
 cis tempore patrocinium Legati iuve-
 niant: de quo & Cicero pro Vervina:
*Nonne Legati inter hostes incolumes esse
 debent & Gentiles * Si dum amissa le-
 gatio sit, interea utriusque armorum fa-
 ces exardescant, nihilominus Legatorum li-
 bertas & securitas salva manent. Quod
 cum ita sit, ut Legatis debeatur protectio,
 unanimi gentium suffragio, eo quod
 legationes tanta cum utilitate conjunctas
 viderint in fœderibus ineundis, quid
 aliud censendum, quam quod lex gen-
 tium*

tium tacito consensu, ex respectu communis utilitatis sancita conculcatur, si Legatos comprehensos, etiam in suis propriis delictis, quis corripere. Sic enim æquè in Sanctos, quam in privatos sævire fas esset. Quod si igitur non modò detestabile, sed & impium fuerit. Romanorum more, violentiam in sanctos exercere, quales suos Tribunos esse voluerunt, quorum corpora nullam pœnam subire jure debuerunt, respiciente eorum sanctitate, non min⁹ publicam quàm privatam vindictam, quare & Legatum Magistratus ut plebejum suspiciat, atq; invitū comprimat? cujus Sanctitas æque magna, si non multo major, quam Tribunorum rectissimè statuitur. Quare & Ammianus. Legatorum. Sanctitatem pensitans, dixit: *Legatorum. injurias sempiternus justitia vigor vindicat.* Hæc argumenta quamvis solida satis sint, pondus tamen & vis maxima illis accedit, dum reputamus, quod non ausu proprio regnū intrant, sed solummodo venia impetrata, & fide Principis ceu infallibili tessera de ingressu egressuq; libero interpo-

sita. Quod si igitur privato, turpitudini ne dicam infamiæ est, ut mentiatur, multo inhonestius esse videtur, ut Princeps Legatos sub publica fide admissos, propter delicta carceri mancipet, discessu prohibeat, tandemque puniat; nam hoc ipso, quod à promissis alienissimum est, committit & semper crimen eo gravius à nobis concipitur, quo personæ sunt digniores quæ fallunt & falluntur. Præstabilius denique esset advenientes Legatos ab ingressu regni arcere, quam intromissos illicitè excipere. Nam criminis commissi in suo regno Princeps Legatum arguens, inconstantia & ipse arguitur in fide Legato addicta servanda, quam tamen Principem minime rupturum sperat Legatus, permissio illi saltim in regnum ingressu. Sed ad exempla properantes hæc missa faciemus.

THES. II.

Quo autem magis eluceat, quanti fidei publicam pristinis temporibus fecerint gentes, juvabit exempla quædam in medium adduxisse, quæ nobis non minus

nus

nus sacrae quam profanae Historiae sup-
 peditant. Illorum numero, quos fidei
 publicae observantissimos fuisse accepi-
 mus, & ejus rei gratia nunc a posteris
 commendantur, non ultimum locum oc-
 cupabunt Principes Israelitici, quorum
 Josua meminit, qui Gibeonitas exteros
 sese simulantes, unice data fide publica, vi-
 tae periculo exemptos voluerunt, quamvis
 fraudulentia illorum post triduum per-
 specta, eos neci dare potuissent, quibus
 tamen parcere, fidem publicam jubere,
 rati sunt. Speciosa non minus Roma-
 norum fides fuit. Nam manus victas
 praebentibus, in praelio navali apud Si-
 ciliam instituto, Pœnis, eorumque Duci-
 bus fractis animis consilia petendae pacis
 agitantibus, Amilcarẽ adeo horror per-
 strinxit, ut Consules ad fœdus pacis
 ferendum adire nollet, verens ne cate-
 nae sibi pari modo injicerentur, quo Cor-
 nelius Afina iisdem apud Carthaginen-
 ses fuit detentus. Quod itaque pusila-
 nimitate auspicari dubitavit Amilcar,
 illud audacter Hanno velut melior fidei

publicæ æstimator adgressus est, qui singulari animi fiducia ad colloquiū Senatustendit, & negotio de pace recuperanda proposito, absq; minima noxa, domū à Romanis demissus est. Dum Tarquini, spe recuperandi amissa bona, animos nobiliū Romanorū ad defectionē Regesq; tollendos, per suos Legatos sollicitare adniterentur, & largitionib; pariter ac crebris pollicitationib; Legati non paucos ad tam nefandū scelus induxissent, tandē tamen res uti sese haberet cum agitato hocce facinore, ad Consules defertur, per servū quēdā, qui, quod antea clanculū de proditione subodoratus fuerat, in commodius aliquod tempus distulit, donec omnes qui iuramenti religione sese obstrinxerant, Senatum ad Vitellos convenisse vidisset, ibiq; Legatis literas in tessera suæ constantiæ nobiles dedisse observasset, dum Magistratui indicat, quid cum Legatis nobiles machinarentur. Quare Consules suo adventu omnia interturbant, proditoresq; comprehendunt. Itaque quamvis visi sunt digni Legati ut hostiū loco essent, jus tamen-

mē gentiū valuit, impune id ferrent, Livi⁹ dicit. Volcos explorandi gratia advenisse, quāvis bene videret Posthumi⁹ Dictator, cū quod fama de Speculatorib⁹ acceperat, re etiā comperiret, eis tamen, licet Speculatores fuerint convicti, intuitu legationū Sanctitatis, delictū remisit. Instituyente Judæorum Rege Herode, magna pompa cœnam, quō, excepturus Arabum Legatum, ejus adfluentia, non min⁹ in præparando, quam liberalitas in dando exsplendesceret, & Legato inhonestè sese sub cœna gerente, Solomonē, nimirū, Sororē Regis, non modo nutu, verū & reliquo corporis habitu ad libidinem composito, adspiciendo; Herodes quidem graviter indignatus est, ita tamen ut nullis Legatum pœnis affligeret, solummodò jussus est infectis rebus discedere. Viennā, cum quondam Legatus Poloniæ suos aurigas ligna scissum emisisset, illiquè inde discedentes in silvam Viennæ vicinam & magis deliciis, quam usibus Imperatoris intervientem substitissent, vel quod longius iter vererentur, vel silvæ essent i-

gnari, tandem tamen multis caris pro-
 cerisqve arboribus amputatis, curruqve
 cui octo equi jungebantur onusto, Vi-
 ennâ versus iter ingrediuntur. Quo
 viso, Imperator Ferdinandus irâ quidem
 incensus est; adeo, ut eos graviter incre-
 paret, ita tamen ut nullas ab eis pœnas
 exigeret. Deniq; quamvis Zbigne⁹ Cardi-
 nalis Legatus Polonorû, capitis periculo
 pœnâ exolvere potuisset, quod convitiis
 Sigismundû Cæsarem adortus fuisset, ju-
 re gentium tamen servatus est. Ex hisce
 jam constat, quod nullam pœnam multi
 Legatorum propter sua delicta luerant:
 ut cum vero optime quadret illud Hugo-
 nis Grotii effatum: quod exemplis solis
 nihil facile de Legatis colligitur; extant
 enim exempla in utramque partem.

THESES, III.

HANC quoq; sententiam suffultâ esse ra-
 tionibus e jure civili petitis, non est ut
 probemus: id tamen indè patere credim⁹
 quod sicut protectionẽ primariò à jure
 civili non habent Legati; ita & pœnis non
 erunt subjugandi illis, quas Leges Civiles
 sub-

subditis errabundis prælegunt. Nam cum illi, qui præsidio juris gentium non gaudent, legibus civilibus subsunt & non alibi nisi ab illis patrocinium habent; ita & Legati cum jure gentium protegantur, non autem jure civili absolute, præcipue ad jus gentium provocant, ibique suam tutelam inquirunt, inveniuntque. Sic existentibus Legatis pariter & aliis ejusdem regni cum Legatis in regno alieno, ad quod illi jure gentium liberi accesserunt, hi vero patrocinium à legibus civilibus fortiti illud intrarunt, tum illi, bellum ubi ingruit, immunes omnium poenarum demittuntur, Cives vero tempore belli patrocinio legum civilium excidentes, poenas subeunt. De quibus Tryphonius: quod eorum servi efficiuntur, dum apud hostes manent. De legatis vero Pomponius hunc in modum: *si, cum Legati gentis alicujus apud nos sint, bellum exarserit, tum liberi manent, quia id juri gentium convenit.* adstruente idem Thryphonio: *Legati apud eos deprehensi apud quos bellum exortum est, jure gentium libertatem suam retinent.* Denique non debili sententia innoxia fundamento videtur, dum pen-
 sita-

fitamus, jure imperatorio multis indulgeri, ut non plebejorum more à Judice territoriali de illorum delictis quæstio habeatur, vel etiam si manifestissimum fuerit facinus, ut à giudice loci sententia feratur, sed ab aliis judicibus inquiritur judicaturque, sicut experientia illud non minus testatur, quam literarum monumenta ostendunt. Itaque si judicis territorialis non refert, omnes suo districtui subjacentes plectere, multo minus arrogare sibi nequit imperium in Legatos, qui aliis tanto præstant, quanto Rex Subditis antistat, & sic vel ideo jurisdictioni provinciæ eximuntur, quod privati multi singulari privilegio, eadem non obstringuntur. Cumque Regem quodammodo repæleret uti antea innotuit Legatus, quis non judicet ab honestate & æquo longissime abesse, ut aliquis Legato supplicia irrogaret: id enim non tam in despectum personæ Legati, quam ipsius Imperatoris cujus vices apud externos obit, spectaret. Sed manum de tabula. Sic iam utrasque sententias cum suis argumentis proposuimus, Quarum posteriorem tibi B. L. præ altera commendamus cum non videantur tanti momenti argumenta prioris ut non possint refelli, de quibus forte nobis occasio differendi dabitur

ἐν συζητήσῃ.

SOLI DEO GLORIA.